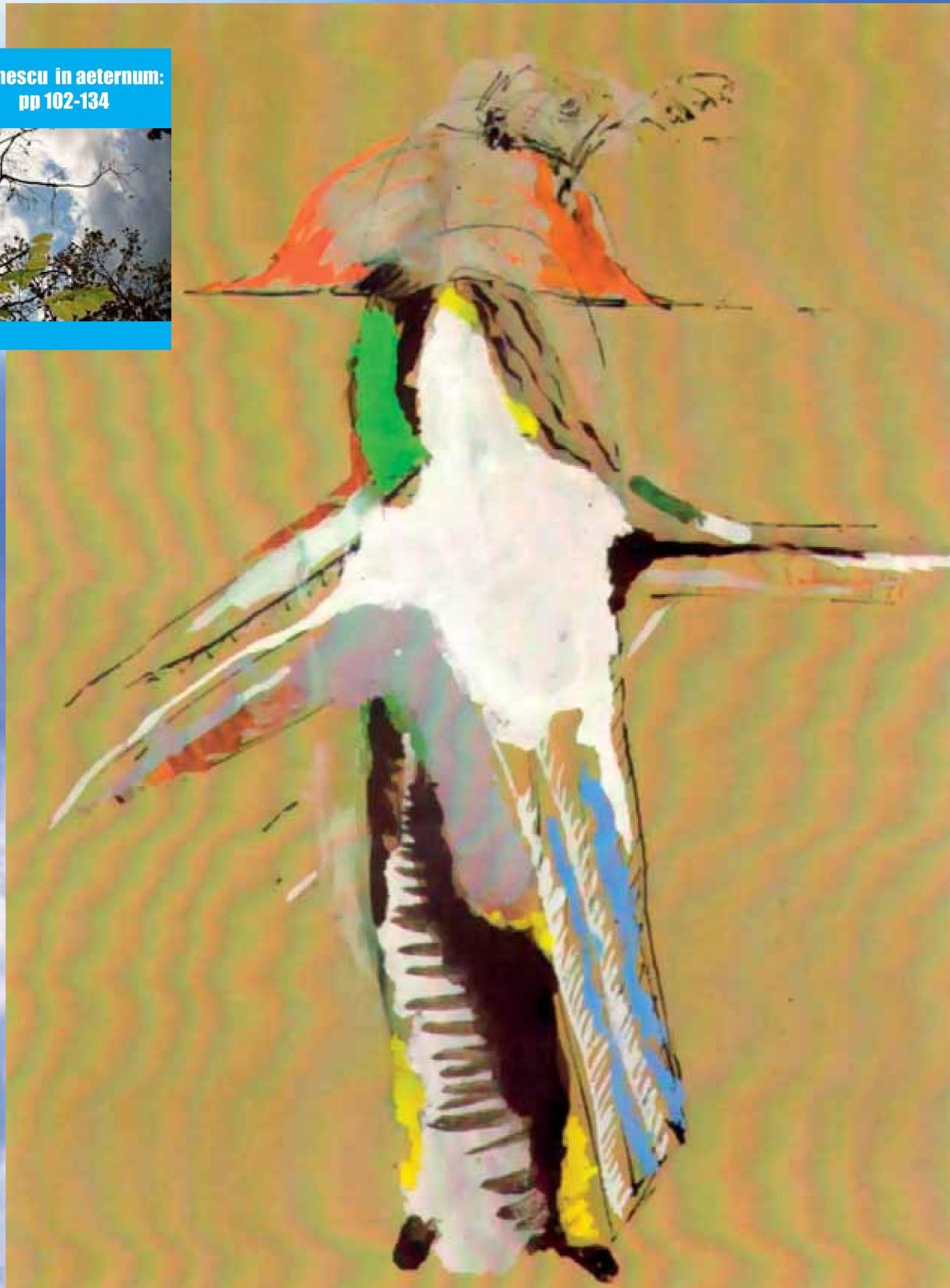

HYPERION

Revistă de cultură • Anul 31 • Numărul 7-8-9 / 2013 (231-232-233)

Eminescu în aeternum:
pp 102-134

LAURA GARAVAGLIA: „DESTINELE NOASTRE CUANTICE“

O posibilă cheie de lectură a poeziei Laurei Garavaglia (n.Milano, 1956, licențiată în litere moderne) se configuraază din comandamente estetice auto-impuse: a evita şabioane preexistente în favoarea unei cunoașteri autentice, introducând în plin țesut liric concepe științifice, îngemăname cu jeturi de emoție, zbucium și bucurii oferite de cotidian, de trecerea anotimpurilor, de întâlniri și diverse călătorii. Dificilul parcurs al experiențelor cognitive ce pare nucleul dur al parbolei sale lirice, este străbătut nu fără iluminante căințe, expieri, regrete sau dureri, rod al confruntărilor cu spectacolul actualității. Un spectacol ce include și „firava stea ce-și săngerează lumina”. Poetul și eseistul Maurizio Cucchi scrie negru pe alb că Laura Garavaglia știe să propună că de deschidere aproape inedite expresiei literare (...). Același distins poet ce prefacează recentul volum al poetei în cauză, *LA SIMMETRIA DEL GHERIGLIO* (Simetria miezului de nucă), al treilea după debutul editorial din 2009, insistă asupra eleganței adesea incisive a stilului, precum și a conținutului livrat între viață, visul lucid și solitudine. Motivul baroc *la vida es sueño* este abolit, teoriei deja clasicalui eseu *L'âme romantique et le rêve* de Albert Béguin, ii este contrapus versul „Viața începe acolo unde visul moare”. O întreagă literatură, inclusiv povestirile lui E.A.Poe ce se hrănesc cu fantasme, vis, coșmar, halucinații devin caduce.

Făcând uz de cuvinte și metafore reduse la esență, aforistice, Laura Cecilia notează: „Singurătatea nu știe de milă/Chiar și atunci când frunzele răsuflă/șlefuite de vânt/Sau lumina subțiată-a dimineții/ taie orice gând șovăielnic/orice întreg fracționat. Iar a noastră/firavă stea își săngerează lumina”.

Scriind acest tip de versuri, autoarea italiană ar fi putut dialoga cu Montale în spiritul deja celebrului text poetic „Spesso il mal di vivere ho incontrato”. (Adesea m-am lovit de răul de-a trăi). Limbajul însă e cu totul altul, corespunzător mileniului trei: „Anomalii genetice/spunea în halatul său alb/obișnuitele excepții ce confirmă/cromozomi ce confirmă/cromozomi ieșiti din minti/Dar suma, ce nu iese la socoteală/ii scuipă în față durerea”. Timpul nu nu mai este albia fluviului unei istorii umane, ce curge ineluctabil și omogen, ci o risipire într-o infinitate de picături dense ce se scurg, de dâre și pete ce pălesc și se șterg. Poetului nu-i mai rămâne decât să culeagă de pe jos „mucul de țigară al zilei”, de a descărna „cuvinte până la os”. Această ultimă frază ne trimit din nou la modul montalian de a concepe poezia, și poate fi chiar o artă poetică a poetei noastre din Como, recentă finalistă a Premiului internațional de poezie MARIO LUZI. Spațiul nu mai e pe măsura omului, a se vedea megapolisul tentacular, un haos gata să înghită individul într-un ocean de chipuri și cuvinte. Dincolo de spațiu și timp, „sortite să pălească până la faza de/simple umbre”, aşadar, dincolo de aceste realități obiective și matematice, plămădite în mintea poetei, există și cuplul, el și ea; după ce gherila urbană dintre parteneri s-a potolit, sfârșim prin a ne mulțumi „că stăm alături” /coji de nuci, simetrii de miez de nucă/pe valurile destinelor noastre cuantice”, conchide Laura Garavaglia, fiică a erei digitale și președintă a Asociației Culturale din Como Casa della Poesia di Como.

Unele versuri, foarte frumoase, izbutesc să dezorienteze cititorul, trimițându-l la cele ale lui Dino Campana; Valéry, Mallarmé, Celan, sau Amelia Rosselli: Ghețarul săngerează pe firul râului/eternă curgere”. Versurile ce urmează par scrise de sudezul Swedenborg, om de știință și poet ce convorbea cu îngerii cerului într-un spațiu-temp chemat de Bahtin cronotop: „Dincolo de vitraliu enigma cubică a mesei pentru ceai/ mobila de răchită de pe balcon/Nu există frunzarii între cer, mare, seară./nici umbră de lumină pe pânză”. Crezul estetic al Laurei Garavaglia este mai mult decât clar: „Prefer știința ce nu lasă/spațiu amăgirii timpului/a credinței și-a visului/mărul copt putrezește/Dar atomul rămâne, mereu alta/tăcerea cosmică”. Acest minimal volum poetic reușește să ofere o îngemăname între cunoaștere și poezie, doavadă stând expresii și figuri de stil, ca de exemplu vânt solar, stele variabile, în expansiune și apoi în implozie sau spațiu vectorial, închidere de ansambluri convexe, săgeata timpului etc. Ne oprim aici cu impresiile noastre, gândindu-ne la Vittorio Sereni, Sergio Solmi, dar și la Dante, spirit enciclopedic și poet, mai precis la versul său devenit laitmotiv al întregii Divine: „amor che muove il sol e l'altri stelle”.

Prezentare și traducere de GEO VASILE

La solitudine non conosce pietà

Singurătatea nu știe de milă.
Chiar și atunci când frunzele răsuflă
șlefuite de vânt.
Sau lumina subțiată a dimineții
taie orice gând sovăielnic,
orice întreg fracționat. Iar a noastră
firavă stea își săngerează lumina.

Il tempo lecca la vita

Timpul lingă viață
se topește în dense picături
scurgându-se lasă șovăielnice dâre
pete care pe urmă pălesc.
Culeg mucul de țigară al zilei
descărnez cuvintele până la os
sug măduva, până ce ostenesc.

Non ho voglia di uscire per farmi

N-am chef să ies ca să fiu
înghițită de chipuri și cuvinte.
Să măsor asfaltul, nimic altceva,
să recompun minutele, orele
sabie pe piele, soarele.
Pe terasă seara
se arată o dată cu mine la parapet.

Mi dici "Non c'è mai pace in questo posto"

Imi spui „În locul asta nu-i niciodată pace”
O spui și-ți ridici privirea. Dar căința
își infige colții-n măruntaie și pizma
smulge tendoanele cu cârligele sale.
Aș mușca din iubire, dacă ar fi măr sau pâine.
Mi-aș umple gura, stomacul.
Dar e destul că putem sta alături
coji de nucă, simetrii ale miezului
pe valurile destinelor noastre cuantice.

Il mare ardesia a scaglie

Marea ardezie solzoasă.
La suprafață lumină lichidă.
Topesc intuiții în chiuvetă.
Niciun cuvânt pentru ochi la orizont
nici vânt să dea tărie gândirii

nici cuvenita vrere de întoarcere.
Doar amara conștiință
că totul în viață e un vis scurt.

Biblioteca di Coimbra Biblioteca din Coimbra

Două sute de mii de volume aranjate pe rafturi
de lemn de madeira aurit.
Liliecii, pe seară, devoră insecte, feresc
de cari milioane de cuvinte.
Cunoașterea are miros de stătut și tăcerea
ce emană din lucrurile moarte.

La freccia del tempo

Sägeata timpului
se va opri și pentru tine când nimic
nu vei mai fi, dacă nimic are vreo noimă.
Timpul însuși va muri, formulă nedezlegată.
Steaua firavă a dimineții,
cea care-ți fură aventura zilelor tale.

E poco importa se il vento solare

Prea puțin contează dacă vântul solar
va eroda orice scoarță subțire
lăsând să se prelingă plasmă și sânge.
Atomi vor undui
prin vălul universului, apoi spațiul
și timpul se vor risipi
într-un straniu con de umbră.

Le stelle sono cadute nel bicchiere

Stelele au căzut în pahar
lumină lichidă ce dă pe afară și se prelinge
domol din cupă.
Se dizolvă fiece picătură
pe podeaua murdară,
se scurge între o fugă și alta.
Stelele ce palpită și scânteiază
stelele în expansiune și apoi în implozie
stelele variabile
stelele.

Dal volume *LA SIMMETRIA DEL GHERIGLIO*
Din volumul *SIMETRIA MIEZULUI DE NUCĂ*